

ANTISZEMITA
GYŰLŐLET-BŰNCSELEKMÉNYEK
ÉS INCIDENSEK

HAVI ÖSSZEFOGLALÓ

2023. ÁPRILIS

TETT ÉS VÉDELEM
LIGA

TARTALOMJEGYZÉK

Vezetői összefoglaló	3
A Tett és Védelem Liga	4
A jelentésről	5
Módszertan	7
Antiszemita gyűlöletcselekmények – 2023. április	10
Gyűlöletbeszéd	10
További gyűlöletcselekmények	12
Közösségi hírek, reakciók	13
Hivatalos és civil reakciók	18
Egyéb hírek	22
A hónap krónikája	24
Kapcsolat és támogatás	25
Felhasznált irodalom	25
Impresszum	26

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

antiszemitizmus elleni küzdelem jelentős része az antiszemita incidensek előfordulásának nyomon követése. A Tett és Védelem Liga egyik célja, hogy a társadalom szélesebb köreiből felhívja a figyelmet az antiszemitizmusra. Ennek elsődleges eszköze a közéletben előforduló gyűlölet-bűncselekményekkel kapcsolatos folyamatos és szakmailag megalapozott monitoringtevékenység. Az antiszemita incidensekre és egyéb gyűlöletcselekményekre vonatkozó információk gyűjtése és elemzése hiányában sem a zsidó közösségek, sem az egyének számára nem lehet valós védelmet biztosítani. Az adatgyűjtés eredményét a Tett és Védelem Liga havi rendszerességgel közzéteszi havi jelentések formájában, az egyes országokra/régiókra vonatkozó megállapítások összefoglalóját pedig éves jelentésben publikálja.

A jelentések kétféle cselekménnyel foglalkoznak: antiszemita gyűlölet-bűncselekményekkel és gyűlölet motiválta incidensekkel. A jelentések mindkét cselekményt összefoglalóan 'gyűlöletcselekményeknek' nevezik. Az antiszemita gyűlölet-bűncselekmények és az egyéb típusú gyűlölet-bűncselekmények közötti fő különbség az antiszemita motiváció megléte. Az egyes országok eltérő törvényei és jogszabályi alkalmazásai következtében változó, hogy a büntetőjog szerint mely antiszemita incidensek számítanak bűncselekménynek. Előfordulnak olyan gyűlölet motiválta cselekmények is, amelyek ugyan felzaklatják a zsidó közösséget, mégsem tekinthetők bűncselekménynek, például a szólásszabadság égisze alatt. Az általános áttekintés megszerzése és az időbeli változások vizsgálata érdekében a Tett és Védelem Liga szerint mindkét típusú cselekmény dokumentálására szükség van.

A minél szélesebb körű monitorozás érdekében a Tett és Védelem Liga többféle forrást alkalmaz. Az események regisztrálásán kívül, az egyes incidensek különböző jellemzőit is számba vesszük. A dokumentálás során rögzítjük a cselekmények helyszínére, elkövetőjére (amennyiben ismert), célpontjára és (esetleges) következményeire vonatkozó adatokat, valamint megkülönböztetjük egymástól az eltérő cselekménytípusokat.

A Tett és Védelem Alapítvány áprilisi monitoring-tevékenysége során egy antiszemita gyűlöletcselekményt azonosított, amit gyűlöletbeszédként kategorizáltunk.

Ebben a hónapban két további gyűlölet-cselekményt azonosítottunk.

Alapítványunk nem kezdeményezett új eljárást márciusban, és korábbi eljárásainkkal kapcsolatban sem kaptunk értesítést.

A TETT ÉS VÉDELEM LIGA

Az elmúlt évtizedben erősödött az antiszemitizmus Európában. Az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének (FRA)¹ felmérései és a Rágalmazásellenes Liga (ADL) Global 100² tanulmányai jól mutatják az antiszemitizmus széles spektrumát és időbeli változásait.

Az antiszemita incidensek az események tartalmát, megnyilvánulási módját és elkövetőit tekintve meglehetősen különböznek egymástól a monitorozott országokban. A modern antiszemitizmus leginkább az iszlámizmushoz és a szélsőséges jobb-, illetve baloldali csoportokhoz köthető. Iszlamista megnyilvánulások leggyakrabban Nyugat-Európa azon országaiban fordulnak elő, ahol nagyobb számú muszlim lakosság él, míg Kelet- és Közép-Európában ritkaságnak számítanak. A szélsőbaloldali antiszemitizmus Nyugat-Európában gyakran az anticionizmus álcája mögé bújlik, és rend-

szert a közel-keleti konfliktushoz köthető. Kelet- és Közép-Európában a jobboldal zsidókkal szembeni előítéletességének van hagyománya, és nem csupán a fasizmushoz és a nácizmushoz köthető, hanem időnként populista-nacionalista csoportok körében is megjelenik. Az elmúlt évtizedben számos országban érezte magát egyre nagyobb veszélyben a zsidó közösség. A veszélyérzet nem csak a zsidók és zsidó intézmények ellen irányuló fizikai támadások terjedése miatt növekszik, hanem az egyre terjedő összeesküvés elméletek, a gyűlölet online megnyilvánulásai és az olyan politikai kampányok miatt is, amelyek be kívánják tiltani például a brit milá szertartást és a kóser étkezést.

Az antiszemitizmus elleni harc egyre sürgetőbb probléma Európában. A Tett és Védelem Liga azért jött létre, hogy felfedje a modernkori antiszemitizmus mozgatórugóit és hatékony védelmet biztosítson ellene.

¹ Az EU alapjogi ügynöksége: „antiszemitizmus – az európai unióban 2008 és 2018 között rendelkezésre álló adatok áttekintése”
² [HTTPS://GLOBAL100.ADL.ORG](https://global100.adl.org)

A JELENTÉSRŐL

Az antiszemitizmus általános megítélése és kezelése sokszor szélsőséges. Egyrészt hallani olyan hangokat, amelyek lekicsinylik az ilyen cselekmények, megnyilvánulások súlyát. Az is előfordulhat azonban, hogy egy-egy kirívó eset kapcsán az a kép alakul ki, hogy ezek az esetek elárasztják a közéletet. A valós problémák kezelésének elengedhetetlen feltétele a tényleges helyzet megismerése, amelynek egyik eszköze az antiszemita gyűlölet-bűncselekmények és incidensek³ monitorozása.

A Tett és Védelem Liga 2019-től kezdve Európa 7 országában folytat monitoringtevékenységet. Első lépésként jelenleg Ausztriában, Csehországban, Norvégiában, Lengyelországban, Romániában, Szlovákiában és Svédországban gyűjtünk adatokat, később további országokra is ki fogjuk terjeszteni tevékenységünket. Az antiszemitizmus monitorozását illetően az országoknak megvannak a maguk sajátosságai, melyek között meglehetősen nagy különbségek fedezhetők fel. Bizonyos országokban több olyan szervezet is működik, amely a Tett és Védelem Ligához hasonló céllal rendelkezik, míg máshol elhanyagolható mértékű vagy egyáltalán nincsen hasonló tevékenység. A Tett és Védelem Liga semmi esetre sem szeretne a meglévő szervezetek helyébe lépni, információcserére törekszünk és együttműködéseket szeretnénk létrehozni.

A havi jelentéseken túl, az incidensek részletes elemzését ismertető éves összefoglaló jelentéseket is készítünk. A jelentéseket angol nyelven, illetve a legtöbb esetben a helyi nyelven is közzétesszük.

A gyűlölet-bűncselekmények elleni küzdelem kiemelt fontossággal bír, mivel ezek eltérnek más bűncselekménytípusoktól. Ezek a bűncselekmények és incidensek egyfajta üzenetnek tekinthetők, nem csak az adott áldozatra, hanem egy nagyobb közösség felé irányulnak. Az antiszemitizmus és az egyéb gyűlölet-bűncselekmények tehát nem csak egy adott személyt, hanem az egész társ-

adalom szerkezetét támadják. Ez természetesen nem csökkenti az áldozatok által átélt fájdalmat és lelki traumát. Ezen bűncselekmények gyakran nem csak az áldozatokra vagy a tulajdonukra jelentenek veszélyt, de gyakran az áldozat önbecsülése és méltósága is csorbát szenved. Az incidensek azt érzékeltetik, hogy az áldozat nem egyenrangú tagja vagy egyáltalán nem is tagja a társadalomnak. Mivel a gyűlölet-bűncselekmények általánosságban az áldozat valamely (vélt vagy valós) megváltoztathatatlan tulajdonsága ellen irányulnak, az áldozat szinte védtelen. Az áldozatok sokszor félnek, hogy hasonló vagy még rosszabb atrocitások érik majd őket, ha azonosítják az elkövetőket az illetékes hatóságnál. Az incidensek nem megfelelő kezelése könnyen vezethet másodlagos viktimizációhoz, amikor az áldozat elhiszi, hogy ő a hibás, amiért például nem volt elég elővigyázatos, stb. Ezek a típusú bűncselekmények, mint már említettük, egy egész közösséget érintenek. Áldozatai sokszor felcserélhetők, mivel számos esetben a támadás nem egy bizonyos személyre irányul, hanem bárkire, aki az adott megtámadott csoport tagja. Ez azt jelenti, hogy a megtámadott csoport minden tagja potenciális áldozattá válik és félhet, hogy a jövőben ő maga is ilyen előítélet motiválta bűncselekmény célpontja lesz. Ez különösen igaz azokra a csoportokra, amelyek hosszú idő óta ki vannak téve az előítéleteknek. Annak hosszas bizonyítása szükségtelen, hogy a zsidóság ebbe a körbe tartozik. Ezen cselekmények sértik azt a normát, miszerint a társadalom tagjai egyenlők. Az ilyen incidensek nem megfelelő kezelése az egész társadalomra nézve súlyos következményekkel járhat, hiszen egyrészt felbátorítja az elkövetőket, hogy hasonló cselekményeket kövessenek el, másrészt az egész társadalom összetartó erejét csonkítja⁴.

Nem túlzás azt állítani, hogy kevesebb gyűlölet-bűncselekményt jelentenek és dokumentálnak, mint amennyi valójában

³ Részletekért lásd a *Műdszertan* fejezetet.

⁴ Levin és McDevitt 1999, 92-93; OSCE/ODIHR 2009a, 19-21; OSCE/ODIHR 2009b, 17-18; Perry 2001, 10).

történik. Az elkövetett és a bejelentett bűncselekmények számában való országokbeli eltérés nem feltétlenül köthető a zsidók számához. A kevesebb bejelentett cselekmény egyik oka, hogy az áldozatok sokszor nem jelentik az eseteket a rendőrségen vagy az illetékes hatóságnál. Ennek több magyarázata lehet. Sokan nem bíznak abban, hogy a hatóságok megfelelően kezelik az eseteket, akár felkészületlenség, akár előítéletesség okán. Bizonyosan sok áldozat van továbbá, aki nem ismeri a vonatkozó jogszabályokat vagy nem tudja hova fordulhatna segítségért. Az áldozatok tarthatnak attól, hogy védett tulajdonságuk kiderül és a bejelentés miatt még többet fognak szenvedni, illetve azt is feltételezhetik, hogy a hatóságok nem tudják majd bizonyítani a gyűlöletmotivációt, így a bejelentés hiábavaló.

A civil szervezetek segíthetnek ezen problémák orvoslásában, együttműködhetnek a rendőrséggel és az illetékes hatóságokkal, valamint egyfajta közvetítő szerepet is betölthetnek az áldozat és a hatóság között. A civil szervezetek által készített jelentések alkalmasak lehetnek arra, hogy felhívják a hivatalos szervek figyelmét a gyűlöletmotiválta bűncselekményekre és az összegyűjtött adatok alapján hosszú távú trendeket rajzoljanak fel. A civil szervezetek segíthetnek egy-egy eset jogi útra terelésében, jogi védelmet nyújthatnak az áldozatoknak, és egyéb módon segíthetik őket.

MÓDSZERTAN

A jelentések kétféle cselekménnyel foglalkoznak: gyűlölet-bűncselekményekkel és gyűlölet motiválta incidensekkel, melyeket az EBESZ a következőképpen definiál⁵ (OSCE/ODIHR 2009b, 15–16):

- gyűlölet-bűncselekmény: olyan a büntetőjog szerinti bűncselekmény, amelyet emberek bizonyos csoportjaival szembeni előítélet motivál⁶
- gyűlölet motiválta incidens: olyan cselekmény, amely szintén az emberek bizonyos csoportjaival szembeni előítéleten alapul, de nem éri el a bűncselekmények szintjét

Az egyes gyűlölet-bűncselekmények kiemelt jelentőségét mutatja, hogy számos ország büntető törvénykönyve elkülönülten foglalkozik ezekkel az esetekkel. Habár az antiszemitizmusnak létezik egy széles körben elfogadott meghatározása (lásd IHRA 2017), a gyűlölet-bűncselekményekre vonatkozóan jelenleg nincs egy következetes definíció a Tett és Védelem Liga által monitorozott országokban.

A jogi következmények is eltérőek az egyes országokban, így előfordulhat, hogy ami bűncselekménynek számít az egyik országban, nem törvényellenes egy másikban. Egyértelmű példa erre az ún. holokauszttagadás, amely Magyarországon például jogellenes, míg a Tett és Védelem Liga által monitorozott számos másik országban nem törvénysértő. A Tett és Védelem Liga adatgyűjtése meglehetősen széleskörű, igyekszünk minden esetről beszámolni jelentéseinkben, ugyanakkor előfordulhat, hogy egymáshoz hasonló eseteket bizonyos országokban bűncselekményként, míg máshol „csak” incidensként tartunk nyilván. Mindig az adott ország büntető törvénykönyve szerinti meghatározást vesszük alapul. Úgy véljük, hogy e különbségek okozta problémák idővel csökkenni fognak, ahogy egységes meghatározásokat

és jogszabályi rendelkezéseket fogadnak el az Európai Unióban.

Jelentéseinkben részletesen ismertetjük a gyűlölet motiválta incidenseket és bemutatjuk, hogyan igyekszünk kezelni a problémákat. Jelentéseink nemzetközi és független monitorozásokon, helyi tudósítóktól szerzett információkon, valamint azonos vagy hasonló ügyekkel foglalkozó szervezetek gyűjtötte adatokon alapulnak.

A havi jelentések a lehető legtágabb értelemben veszik számba az antiszemitizmus motiválta gyűlölet-bűncselekményeket és gyűlöletincidenseket, bemutatva azok elkövetőit, célpontját, módszereit és üzenetét. A célpont lehet személy, csoport, rendezvény, épület, emlékmű vagy egyéb tulajdon. Fontos azonban, hogy az antiszemita motivációt meg lehet állapítani, azaz, hogy az elkövető a zsidósághoz való tartozás vagy annak feltételezése miatt választotta az adott célpontot. Ilyen módon lényegtelen, hogy a feltevés valós-e: a zsidósághoz való vélt tartozás is elegendő.

A monitorozás során gyűlöletcselekménynek tekintünk minden esetet, amely a gyűlölet-bűncselekmény kategóriájába tartozik. Ezek lehetnek az adott ország büntető törvénykönyve által nevesített bűncselekmények (például közösség tagja elleni erőszak, közösség elleni uszítás, nemzetiszocialista rendszer bűneinek tagadása, önkényuralmi jelképek használata), azonban a büntető törvénykönyvben szereplő egyéb tettek is, ha az előítéletes motiváció bizonyítható.

A gyűlöletcselekmények azonosításakor különböző, a monitorozás során rögzített indikátorok⁷ vizsgálata alapján döntünk arról, hogy az adott tettek lehetett-e antiszemitizmus a motivációja.

Az antiszemita gyűlöletcselekmények minél szélesebb körű monitorozásához sokféle forrás együttes használatára van szükség. A média figyelésén és helyi tudósítók beszámolóin túl, a Tett és Védelem Liga az

5 A gyűlölet-bűncselekmények tudományos meghatározása rendkívül ellentmondásos és szerteágazó. (Erről bővebben lásd Chakraborti és Garland 2009, 4–7). Ezek a definíciók fontos adalékként szolgálhatnak a bűncselekmények megértéséhez, a gyakorlati munkában azonban nehezen használhatók. Ez tette szükségessé egyszerűbb, gyakorlatiasabb meghatározások kialakítását.

6 Ez alapján például a gyűlöletbeszédet az EBESZ nem tekinti gyűlölet-bűncselekménynek, mivel az adott viselkedés az előítéletes motiváció nélkül már nem lenne bűncselekmény (OSCE/ODIHR 2009a, 24). Ennek általunk való kezelését lásd később.

7 Ezeket a *Módszertan* részben ismertetjük.

áldozatok bejelentéseire támaszkodik. Magyarországon 24 órás forródrót működik, amely megkönnyíti a bejelentést. Célunk, hogy más országokban is létrehozzunk hasonló szolgáltatást, hogy a helyi nyelveken lehessen bejelentéseket tenni. Ezen kívül lehetőség van névtelen online bejelentésre is, ennek különösen nagy jelentősége lesz a beszámolóink szempontjából. Ha az áldozat nem tud vagy nem szeretne bejelentést tenni, a Tett és Védelem Liga közvetítő révén tudja támogatni az áldozatot a folyamatban. Közvetítő lehet az áldozat családtagja, ismerőse, az incidens tanúja vagy egy másik civil szervezet.

A Tett és Védelem Liga deklarált célja, hogy szoros kapcsolatban álljon a hatóságokkal, mivel bizonyos országokban az incidensek áldozatai vagy tanúi először a hatóságokat értesítik.

Fontos információforrást jelentenek a különböző médiumok: televízió, rádió, valamint a sajtó nyomtatott és internetes változata. A jelentések lényeges részét képezi a mostanában egyre nagyobb fenyegetettséget jelentő úgynevezett virtuális gyűlölet monitorozása.

A közbeszédet szakértői csoport monitorozza. Célunk, hogy a média egyre növekvő szeletét folyamatos megfigyelés alatt tarthassuk. A monitorozás kiterjed nagyjából az összes fogható tévé- és rádióadóra, minden nagyobb példányszámú nyomtatott sajtótermékre, valamint az online hírportálokra, a közösségi oldalakra és a szélsőséges, gyűlöletkeltő honlapokra is. A monitorozás folyamata rendszeresen és következetesen, pontosan kidolgozott szabványok alapján történik.

A monitorozott gyűlöletcselekmények között vannak olyanok, amelyeket a statisztika részének tekintünk, vannak azonban olyan incidensek is, amelyeket rögzítünk, de a havi statisztikába nem számítunk bele.⁸

Gyűlöletesemények, amelyek beleszámítanak a statisztikába:

- csak a monitorozott országban történt gyűlöletesemények; nem számít, hogy az áldozat az adott ország állampolgára vagy sem
- minden cselekedet, incidens, atrocitás, amely zsidó személyek, szervezetek vagy tulajdon ellen irányul és ahol bizonyítható az antiszemita szándék vagy tartalom, vagy ha a támadás azért történt, mert az áldozat zsidó vagy azt gondolták róla, hogy zsidó
- bármilyen zsidó intézmény vagy épület tudatos és indokolatlan megrongálása (akkor is, ha a rongáláshoz nem társul további antiszemita üzenet [például egy zsinagóga ablakát bedobják kővel])
- a Tett és Védelem Ligának bejelentett antiszemita kommentek blogokon, fórumokon, közösségi oldalakon
- antiszemita és neonáci anyagok eljuttatása egyes zsidó személyekhez, szervezetekhez, intézményekhez
- antiszemita és neonáci anyagok kihelyezése zsidó személyek tulajdonához, zsidó szervezetekhez, intézményekhez
- Izraellel és a cionizmussal kapcsolatos kritikák, ha túlmennek a politikai közlésen és a hagyományos zsidóellenes sztereotípiák előhívását szolgálják
- események, melyek alkalmasak arra, hogy zsidókban félelmet keltsenek.

Gyűlöletesemények, amelyek nem számítanak bele a statisztikába⁹:

- az adott monitorozott országhoz és az ország zsidóságához köthető antiszemita gyűlöletesemények, amelyek valamilyen oknál fogva nem tartoznak a statisztikába (például nem az adott országban történtek, nem bizonyítható az antiszemita szándék, nem világosak az eset körülményei)

⁸ A kritériumok kialakításakor felhasználtuk a következőket: ADL 2012, CST 2013

⁹ A statisztikába nem számító gyűlöletcselekmények leírását módosítottuk; a jelenlegi leírások eltérnek a 2013-ban használt meghatározásoktól.

- gyűlöletkifejezések, amelyek rendszeresen megjelennek honlapokon, kommentekben és online fórumokon, de amelyekről nem érkezett bejelentés a Tett és Védelem Ligához
- egyéb hírek, amelyek csak közvetetten kapcsolódnak az antiszemitizmushoz.

A regisztrált cselekmények több jellemzőjét is rögzítjük. Fentebb említettük a különböző indikátorokat, amelyek segítenek eldönteni, hogy az adott incidens elkövetését előítélet motiválta-e vagy sem.

Ezek az indikátorok az elkövető különböző jellemzőire, az áldozatra vonatkozó adatokra, az incidens helyszínére és időpontjára vonatkoznak. Az adatgyűjtés során ezeket rögzítjük. Ezen kívül vizsgáljuk és szintén lejegyezzük, hogy az adott cselekménynek voltak-e és ha igen, milyen akár jogi következményei.

A cselekmények regisztrálása mellett fontos azok kvalitatív különbségeit is rögzítenünk. Az esetek tipizálását kétféle módon végezzük. Az egyik kategóriarendszer szerint a következő típusokat különböztetjük meg: közösség elleni uszítás, közösség tagja elleni erőszak, önkényuralmi jelkép használata és holokauszttagadás.

A másik csoportosításakor a *Nézzünk szembe a tényekkel!* című útmutató ajánlása alapján a következő hétféle cselekménytípust különböztetjük meg¹⁰:

- Emberölés: halált okozó, személy elleni támadás
- Súlyos fizikai erőszak
 - személy elleni támadás, amely súlyos testi sértést okozhat
 - fegyverrel vagy más, sérülés okozására alkalmas eszközzel elkövetett támadás
 - tulajdon elleni támadás, amely során az ingatlanban tartózkodó emberek élete veszélybe kerül
 - bombák és levélbombák
 - emberrablás

- Támadás
 - személy elleni fizikai támadás, amely nem életveszélyes és nem súlyos
 - az áldozat védekezése vagy menekülése következtében sikertelen támadási kísérlet
 - emberek tárgyakkal való megdobálása, azt az esetet is beleértve, amikor a dobás célt téveszt

- Rongálás
 - tulajdon elleni fizikai támadás, amely nem okoz életveszélyt
 - tulajdon meggyalázása
 - gyűjtogatás, amely nem okoz életveszélyt, sikertelen gyűjtogatási kísérlet

- Fenyegetés
 - egyértelmű és konkrét szóbeli vagy írásos fenyegetés
 - „bombatámadás”, amelyről később kiderül, hogy csupán meglepetésváltás volt
 - zaklatás
 - rágalmozás
- Gyűlöletbeszéd
 - nyilvános gyűlöletbeszéd
 - virtuális gyűlöletbeszéd
 - sértő magatartás
 - egynél több címzettnek elküldött sértő írás
 - gyűlöletbeszéd az irodalomban és a zenében

- Diszkriminációs esetek

Elsődleges fontosságúnak tartjuk a gyűlöletcselekmények kontextusba helyezését is. Ezek az incidensek ugyanis nem légtüres térben léteznek és egyáltalán nem függetlenek attól a társadalmi és kulturális környezettől, amelyben történnek. Lényeges ezen cselekmények dinamikája is: sokszor inkább folyamatokról, mintsem különálló eseményekről van szó (Perry 2001, 8). A statisztikai adatokon kívül rövid leírásokat is közlünk az egyes esetekről, ami segít a cselekményt körülvevő környezet megértésében." Az idősoros adatok elemzésekor pedig gondot fordítunk az események dinamikájának bemutatására.

ANTISZEMITA GYŰLŐLETCELEKMÉNYEK 2023. ÁPRILIS

Alapítványunk ebben a hónapban egy antiszemita gyűlöletcselekményt azonosított, ezt gyűlöletbeszédként regisztráltunk.

GYŰLŐLETBESZÉD

Széderesten látta vendégül a budapesti amerikai nagykövet a korábban zsidókat listázni akaró Jobbik-elnököket

Forrás: magyarnemzet.hu; neokohn.hu

2023. április 7. A Pészah alkalmából tartott széderestet David Pressman amerikai nagykövet, ahol a meghívottak közül egyedüli pártpolitikusként Gyöngyösi Márton is jelen volt. Az asztalfőnél, a diplomata mellett kapott helyet a kipában ülő, a Jobbik Konzervatívok korábban antiszemita és rasszista botrányokban érintett elnöke. Gyöngyösi mások mellett együtt vacsorázott a Mazsihisz elnökével, Heisler Andrással, valamint az SZFE és más baloldali tüntetések egyik ismert szereplőjével, Nagy Ervin színművésszel – számol be a Magyar Nemzet.

Pressman azt írta a közösségi oldalán, hogy a „különböző nézőpontokat és tudományágakat képviselő, más-más háttérből érkező magyarokkal közösen gondolkodhattunk el a szabadság jelentésén”.

A Magyar Nemzet információi szerint a budapesti amerikai nagykövetségnek korábban nem volt kapcsolata a Jobbikkal, ez most megváltozott.

Az Egyesült Államok budapesti nagykövetének széder asztalánál ülő Gyöngyösi Márton az Országgyűlésben 2012-ben elmondott zsidólistázós felszólalásával vált hírhedté, holott ennél meredekebbeket is állított a Jobbik 2013-as anticionista tüntetésén – olvasható a Neokohn összefoglalójában.

Gyöngyösi a Parlamentben 2012-ben elhangzott felszólalásával keltett először nemzetközi felháborodást:

„Itt lenne az ideje annak, hogy felmérjük azt, hogy az itt élő, és különösen a magyar országgyűlésben és a magyar kormányban hány olyan zsidó származású ember van, aki bizonyos nemzetbiztonsági kockázatot jelent Magyarország számára. Úgy gondolom, hogy adósai egy ilyen felméréssel Magyarországnak”.

A Jobbik-elnöknek azonban egyáltalán nem ez volt az egyetlen antiszemita kirohanása. A korabeli híradások szerint 2013. május 4-én fokozott rendőri jelenlét mellett tartotta meg a Jobbik Budapesten, a Vértanúk terén azt a tüntetést, amelyet „a bolsevizmus és a cionizmus áldozatainak emlékére” hirdettek meg a magyar fővárosban akkoriban megtartott Zsidó Világkongresszus kapcsán.

A demonstráción nagy számban megjelentek és alakzatban parádéztek az akkor már betiltott Magyar Gárda bakancsos milicistái. A rendőrség által betiltott, de bírósági döntéssel utóbb engedélyezett demonstráción a szélsőjobb oldali párt külügyminiszter jelöltjeként felkonferált Gyöngyösi Márton beszédében többek között a következőket mondta:

„Azért kell egyre sűrűbben emlékezni a holokausztra, a kis hazánkban azért váltja hézagmentesen a Wallenberg emlékévet a holokauszt emlékévé, azért kell a természeti törvényekkel dacoló, az idő előrehaladtával csodálatos módon egyre szaporodni tűnő holokauszt túlélők egyre nagyobb mértékű kárpótlásáról gondoskodnunk, azért kell már az óvodáinkban az Eszter Izraelben nevű kiadvánnyal, általános iskoláinkban pedig nemsokára Rosenberg Dani történetével kábítani a gyerekeinket.”

A Jobbik elnöke sötét szerepet tulajdonított „a világ cionizmus szolgálatában álló zsidóságnak”, és ezzel összefüggésben Izrael Államot a náci Németországon is túlteljesítő népiirtással vádolta.

„Azért kell mindenkit, aki Izrael állam politikáját és a cionizmus térhódítását kritizálja az antiszemitizmus bélyegével ellátni, hogy azzal elkendőzzék, eltereljék a figyelmet a cionizmus bűneiről. Arról, hogy a világ cionizmus szolgálatában álló zsidósága bizony milyen sötét szerepet játszott a kommunista diktatúrák működtetésében, és itt bőven elég a patkányforradalom népbiztosainak névsorára, az ÁVH-t és a Rákosi Kádár-rendszer működtetőire gondolnunk. Másrészt pedig arról az iszonyatos gyalázatáról, amit a cionista zsidó állam Izrael visz véghez, megalakulása óta immáron 65. éve.”

„Az a módszer, ahogy Izrael állam a nemzetközi jog írott és íratlan szabályait felrúgva kiszorítja az őshonos palesztin népet saját földjéről olyan méretű genocídium, népirtás, amit még a náci Németország főideológusai is megesodáltak volna. [Erdogan] tudja, hogy a gátlástalan cionista nyomulással szemben egyedül az erő felmutatása hatásos.

Nem úgy, mint a mi vezetőink, Áder Jánossal és Orbán Viktorral az élen. Akik azt gondolják, hogy a megalázkodás, a hétrét görnyedés és a hasmántcsúszás a cionizmus vezetői előtt megbékítik a bosszú népét és a cionista úthenger ettől visszahőköl.

Kedves barátaim, népet és nemzetet még úgy soha nem aláztak meg saját vezetői, mint a magát nemzeti ügyek kormányának kikiáltó jelenlegi garnitúra tagjai, akik kizárólag retorikájukban különböznek nyíltan internacionalista és cionista szociálliberális elődeiktől.”

Gyöngyösi ezután a 2014-re meghirdetett holokauszt emlékévként döntését vetette a kormányzat szemére, és Köves Slomó általa vélt szerepét sem mulasztotta el megemlíteni.

„Lázár János valóban azt gondolja, hogy ha a holokauszt emlékévként meghirdeti, és orwelli logikát követő szavaival élve törvényerőre emeli az emlékezés parancsát és a felejtés tilalmát, a nemzeti identitásunk részévé teszi a holokausztot, és két részre, áldozatokra és bűnösökre osztja saját nemzetét, azzal jó pontot szerezhet gazdijánál, a cionista háttérhatalomnál? Navracsics Tibor valóban azt gondolja, hogyha az államtitkárságán Köves Slomó tollba mondja az új büntető törvénykönyv gyűlöletbeszédet szankcionáló passzusait?

Nesze neked nemzeti szuverenitás? Leccsillapítja ezzel a cionizmus Magyarország elleni gyűlöletét? Kedves barátaim, Orbán Viktor valóban azt gondolja, hogyha ide invitálja a zsidó világtörvénygyűlést, megengeszteli a cionistákat, amelyik azért ülészik itt vezetője, Ronald S. Lauder bevallása szerint, mert Magyarország a világ legantiszemitebb országa, és ezzel jelezni szeretnének a nagyvilág felé?

Az elmúlt hónapok eseményei leplezetlenül igazolják, hogy hazánk a cionizmus hódoltsági területe, a cionizmus kiszemelt gyarmata, ahol nekünk, bennszülötteknek legfeljebb statiszta szerepet szánnak.”

TOVÁBBI GYŰLÖLETCELEKMÉNYEK

A Tett és Védelem Alapítvány áprilisi monitoringtevékenysége során két olyan esetet azonosított, amely bár gyűlölet motiválta incidens, de az időpontja ismeretlen, vagy jelentéktelensége, illetve az antiszemita szándék egyértelműségének hiánya miatt nem képezi részét a statisztikának.

„Szavazzatok nemmel a zsidó iskolára” – hirdette egy plakát a XIII. Kerületi Herman Ottó Általános Iskolában

Forrás: telex.hu

2023. április 14. Súlyos indulatokat váltott ki egy újlipótvárosi iskola zsidó hitközséghez kerülésének lehetősége olvasható a Telex riportjában. A Budapesti Zsidó Hitközség (BZSH) átvénné a XIII. Kerületi Herman Ottó Általános Iskola fenntartói jogát a Közép-Pesti Tankerületi Központtól. Több szülő felháborodott, és az egyik diák egy „Szavazzatok nemmel a zsidó iskolára” feliratú plakátot tett ki az iskola falára. Az igazgató szerint nincsenek antiszemita hangok az intézményben, egy szülő szerint viszont a diszkrimináció egyértelműen növekedett. A BZSH azt ígéri, hogy a Herman Ottó világi iskola marad, csak több lesz a pénz és megerősödik a nyelvoktatás.

Forrás: telex.hu

A BZSH azt írta a szülőknek küldött levelében, hogy minden előzetes híresztelés szemben nem céljuk a vagyonszerzés, hanem a közösségépítés. „A zsidóság gyakorlása, a vallásosság egyáltalán nem kötelező, csak egy lehetőség. Bárki bármilyen hittanra járhat, de választhatja az erkölcsant is, ugyanúgy lesz karácsony és Mikulás is, de mellé tesszük a zsidó ünnepeket is.”

Egy másik levelükben azt írták: „a BZSH képvisellete megdöbbent azon, hogy szándékuk megismerése előtt már gyűlölködő és antiszemita reakciókkal kellett szembesülniük”.

Zsidó származása miatt nem lehetett a Jobbik képviselőjelöltje Jakab Péter

Forrás: magyarnemzet.hu

2023. április 25. Jakab Péternek zsidó származása miatt nem engedte a Jobbik, hogy képviselőjelöltként induljon a 2014-es választásokon – vallotta be a Hír TV-nek adott interjújában a politikus.

A pártból már kilépett Jakab Péter szerint a döntést azzal magyarázták, hogy nem fordulhat elő még egy Szegedi Csanádhhoz hasonló eset. Mint ismert, a Jobbik politikusáról, európai parlamenti képviselőjéről szintén kiderült, hogy zsidó származású, ezért konfliktus alakult ki a pártban, így inkább később szintén otthagya az alakulatot.

A Hír TV információi szerint Gyöngyösi Márton, a Jobbik jelenlegi elnöke is tudott az esetről. Állítása szerint már bocsánatot kért, és azóta megváltozott, korábbi saját véleményétől is elhatárolódott.

Gyöngyösi Mártonnak alapvetően markáns elvei nincsenek, tehát egy megfelelősi kényszerrel küszködő emberről van szó, aki ha a szélsőjobbaldali szavazóknak akar megfelelni, akkor zsidót listázik, ha Putyinnak akar megfelelni, akkor a Krimbe megy népszavazást legitimálni, ha az amerikai elvárásoknak akar megfelelni, akkor kipát tesz a fejére. Tehát, hogy most melyik Gyöngyösi Márton az igazi, gyanítom, hogy mindegyik és egyik sem, tehát akár még Orbán Viktor valamelyik nagykövete is lehet belőle – mondta Jakab Péter, a Nép Pártján Mozgalom elnöke.

KÖZÖSSÉGI HÍREK, REAKCIÓK

Keményen bírálták a zsidó vezetők a Jobbik – Konzervatívok elnökének a szédervacsorán való részvételét

Forrás: index.hu, magyarnemzet.hu, mandiner.hu, tev.hu

2023. április 11. A magyar zsidó közösségek vezetői is reagáltak arra, hogy az antiszemita nyilatkozatairól elhíresült Gyöngyösi Márton is meghívást kapott a budapesti amerikai nagykövetség által rendezett pészahi ünnepi vacsorára. Az alábbiakban ezeket a nyilatkozatokat foglaljuk össze:

Köves Slomó, az Egységes Magyarországi Izraelita Hitközség vezetője az Indexnek azt mondta, hogy Gyöngyösi Márton a pészahi szédervasztalnál körülbelül olyan, mint egy pedofil díszvendég az óvodai nevelésről szóló konferencián vagy a „néppártosodott Ku-Klux-Klan” vezetője a Martin Luther Day ünnepségen. Érthetetlen, odaengedése pedig tapintatlan, udvariatlan.

„Félreértés ne essék! A zsidóság hisz a megtérés, a tsuva erejében. 2012-ben azt az álláspontot képviseltem, hogy Szegedi Csanádnak, a Jobbik levezetett, zsidó származású alelnökének meg kell adni a lehetőséget, hogy megtérjen. Ennek feltétele a közismerten rasszista pártból való kilépés, saját tévelygésének jóvátétele, értsd: közismertségének arra való felhasználása, hogy korábbi rasszista ideológiájának veszélyeire hívja fel a figyelmet. Saját személyes történetének példáján keresztül nyilvánosan lépjen fel korábbi elvei és a rasszizmus ellen” fogalmazott a főrabbi.

Szerinte Gyöngyösi Márton esetében nem erről van szó. Egy olyan pártnak az elnöke, amely hosszú éveken át szimbóluma volt a legújabb kori magyar rasszizmusnak, és maga ennek a pártnak a színeiben hozta vissza a Tisztelt Házba a nyílt antiszemita retorikát. Köves Slomó felidézte, hogy Gyöngyösi Márton a Jobbik néppártosodása után is elindította az országgyűlési választásokon a „tetűcsúszdát és judapestet” emlegető jelöltjeit, mindeközben olyan el-

nöktársa volt, aki a menyegzőjén egy erősen „heil hitlerezésnek” látszó gesztussal ünnepelt.

Köves Slomó kifejtette, a zsidó hagyomány szerint a megtérés három lépésből áll. A megbánás, a megvallás és az elhatározás (a változásra). „Bölcséink azt tanítják, hogy ha háromból egy is hiányzik, akkor az olyan, mintha a tisztátalan ember alámerülne a tisztaságot hozó rituális fürdőben, miközben csúszómászót szorongat a kezében.” Így szerinte erősen kétséges, hogy a politikus a fenti három lépés közül akár csak egyet is őszintén megtett, az a bizonyos csúszómászó viszont nagyon erősen hozzá van tapadva.

Róna Tamás, a Magyarhoni Zsidó Imagyegylet, a Zsima elnöke úgy véli, az, hogy a Mazsihisz elnöke és Gyöngyösi együtt vettek részt egy ilyen eseményen, „alapjaiban zaklatja fel a magyarországi valós, hívő zsidó közösséget”.

A főrabbi így fogalmazott a Mandinernek:

„Olyan sebek szakadnak fel ezzel, amiknek nem lenne szabad, s mély fájdalom járja át azokat, akik átélték a holokauszt tragédiáját, a családtagokat, minden magyar zsidót és olyan jó érzésű honfitársainkat, akik elítélik az antiszemitizmust. Éppen a széder estén, Pészah, azaz a rabságból a szabadságba való eljutás ünnepén történik ez, pedig Egyiptomból kifele, nem pedig vissza kellene menni. Nem túlzás, ha azt mondom: zsidó vezetőként egy asztalhoz ülni egy olyan politikussal, aki a világegés legrosszabb napjait idézte meg és azóta még bocsánatot se kért a zsidó néptől, az bűn, mindennek az alja.”

Gyöngyösi Márton személye zsidó körökben különösen nem kívánatos, a Mazsihisz pedig nyolc éve deklarálta: nem kíván a Jobbikkal párbeszédbe bonyolódni, és ez a nyolc évvel ezelőtt meghozott döntés ma is érvényes – közölte Heisler András, aki szintén részt vett az amerikai nagykövetség által adott széderesti vacsorán.

Heisler András a Mazsihisz.hu érdeklődésére elmondta: egy meghívás az USA nagykövétől megtiszteltetésnek számít, ezért kötelességének érezte, hogy az invitálást elfogadja. Hozzátette azonban: előzetesen nem tudta, hogy kik lesznek jelen a vacsorán, elvégre egy meghívott részéről nem illik vendéglistát kérni a meghívótól, ráadásul a diplomáciai életben a meghívók többnyire tekintettel vannak az érzékenységekre. Mint fogalmazott, csak a helyszínen konstatálta, hogy az ültetési rend szerint éppen vele szemben a Jobbik elnöke, Gyöngyösi Márton kapott helyet.

A Mazsihisz elnökét elmondása szerint meglepte Gyöngyösi jelenléte, de nem szeretett volna botrányt kelteni azzal, hogy az est elején föláll és otthagyja a meghívó felet, mert a Mazsihisz elnöke nem sértheti meg az USA nagykövétét. Mindenesetre nem tartja hiba nélkülnek, hogy előzetesen nem kapott tájékoztatást Gyöngyösi részvételéről.

A rendezvény végén azonban Heisler András odament Gyöngyösihez, és közölte vele: bár a Jobbiktól hetek óta a személyes találkozás kérésével keresik, ő ezekre a megkeresésekre nem válaszolt, és arra kéri Gyöngyösit, hogy válasza tőle ezután se számíton.

Szalai Kálmán, a Tett és Védelem Alapítvány (TEV) titkára szerint tendencia húzódik meg Gyöngyösi Márton vacsorameghívása mögött, és a politikus tisztára mosása egy politikai konspiráció része.

„Bizonyára akadnak olyanok, akik a jelenlegi kormány leváltására készülve szeretnének egy baráti jobboldali-konzervatív formációt, amely a Fidesz alternatívájaként otthona lehet a baloldali pártokra nemigen szavazóknak. Az éppen a Jobbik-Konzervatívok névre váltó (!) párt talán alkalmasnak tűnhet erre a célra, de Gyöngyösi személye súlyos probléma.

A zsidólistázós, holokauszttagadásért korábban feljelentett politikust ugyanis nehéz lesz hiteles, nyugatos konzervatívként eladni. Nehéz, de nem lehetetlen, gondolhatják a mesterterv kieszelői: egy pár kipás, macseszes kép széder-estén, megjelenés egy antiszemitizmus elleni konferencián és Gyöngyösi az antiszemitizmus elleni küzdelem élharcosává válik” írja Szalai a TEV honlapján.

Szerinte lesz ennek konspirációnak egy borzasztó mellékterméke. Egy olyan következménye, ami a globális kultúrharc perspektívájából nézve talán mellékes, de a zsidó közösség tagjainak fájdalmasan húsbavágó. Az antiszemitizmus elleni küzdelmet ugyanis az ilyen konspirációk a végletekig erodálják. Mérhetetlenül kínos és megalázó lehetett a Mazsihisz elnökének és a többi zsidó szervezet képviselőjének a széder-asztalnál szembesülni az asztaltársaság vállalhatatlan tagjával.

„Nem lettem volna Heisler András helyében, akinek a zsidó vallás egyik legintimebb ünnepén kellett az antiszemita szennyes fehérítőszerének szerepében tetszelegnie, és aligha saját akaratából. Az idei pészah ünnepén egy eleve kudarcra ítélt politikai akció egyszerre instrumentalizálta megalázó módon a zsidóságot, a széder-estét és Heisler Andrást, miközben az antiszemitizmus elleni küzdelem is kapott egy jó nagy pofont” olvasható a cikkben.

Weisz Péter, a Barankovics Alapítvány Izraelita Műhelyének vezetője felrója a nagykövetnek, ha elmondása szerint más-képp gondolkodókat is keresett, hogy megismerjenek minden gondolatot, akkor hol volt a neológ magyar rabbi kar, a polgári gondolkodású zsidók, hol volt az ortodox közösség, az EMIH, hol voltak a különböző pártok zsidó képviselői, a baloldali zsidóság képviselőktől, a polgári gondolkodó politikusokig?

„Úgy tűnik, tudatosan csak egy bizonyos kör volt hivatalos az eseményre” válaszolta Weisz a Mandiner megkeresésére.

Szerinte így ez az esemény a polgári magyar kormány elleni politikai provokáció volt, amihez eszközként felhasználták, sőt, tudatosan csapdába csalták, a cél érdekében mintegy túsul ejtették a magyar zsidóságot. „Sajnálom, hogy a magyar zsidóság képviselői a rendezvényen részt vettek, de nem okolom őket. Szentül vallom, legyen bármilyen elkötelezettségű a magyar zsidóság, egyért hálás lehet a kormánynak: nem kell tankokkal megvédeni a zsinagógákat! Németországban, Franciaországban, Európa nagyvárosaiban 2,5-3000 körül van az éves atrocitások száma. Magyarországon nincs atrocitás, hála a kormány zéró toleranciájának, továbbá annak, hogy vallási felekezettől függetlenül, feltétel nélkül egyformán kezeli a magyar embereket.”

Weisz Péter így arra kér mindenkit, hogy soha, senki ne használja fel a magyar zsidóságot politikai célokra, különösen egy a zsidókat és a zsidó vallási értékeket védő polgári kormány ellen! Senki ne csalja csapdába a zsidóságot nyomatékossította.

Heisler a zsidóság legnagyobb ünnepén fordított hátat övéinek és parolázott egy megszállott fasisztával – mondta Turai János a hitközségi elnök a Mandinernek. A Váci Zsidó Hitközség vezetője nyíltan provokatívnak minősítette Pressmann amerikai nagykövet viselkedését. Gyöngyösiről elmondta: „a Jobbik elnöke egy pórázon tartott figura, politikai babérokra tör és kedvező lett neki, hogy az az USA nagykövete »felkarolta«. A holokauszt tagadására nincs bocsánat, az ilyen kijelentéseket, amelyeket Gyöngyösi tett, nem lehet meg nem történné tenni.”

Turai elmondta: Heisler András, mint zsidó vezetőt azért kárhóztatja, mert vagy tudott Gyöngyösi meghívásáról, vagy ha nem tudott róla, akkor ezzel szembesülve, nem hagyta el azonnal a nagykövetséget. Heisler szembeköpött bennünket, az egész

zsidóságot, ezért nem méltó a magyar neológ zsidóság vezetésére – hangsúlyozta a hitközség elnöke, holokauszt-túlélő.

Heisler András: Magyarországon még erősen jelen van az antiszemitizmus

Forrás: hírklikk.hu

2023. április 15. A holokauszt magyarországi áldozatainak emléknapja és az Élet menete kapcsán kérdezte a Hírklikk Heisler András, a Mazsihisz elnökét, aki szerint a menetnek „annyi a célja, hogy a magyar társadalom emlékezzen arra az időszakra, amely a történelem legsötétebb korszaka volt. Mint mondta, van, akire van hatása, és van, akiről leperog az egész. S bár fizikai atrocitás napjainkban nem tapasztalható, nagyon aggasztónak tartja, hogy a szélsőséges megnyilvánulások egyre többször, és egyre intenzívebben jelennek meg a közéletben.

Heisler András nem hiszi, hogy az Élet menetének az a célja, hogy kiállás legyen az antiszemitizmus ellen, de az nyilvánvaló, hogy ennek a programnak hatnia kell az antiszemitizmus ellen is. A Mazsihisz elnöke úgy véli, hogy napjainkban nagyon sokféle forrásból és benyomásból táplálkoznak az emberek, van, akire van hatása, és van, akiről leperog az egész. Hozzátette: Magyarországon ma ugyan nincs fizikai atrocitás a zsidók és a zsidó intézmények ellen, ha van is, elvéve csak, és ez mindenképpen jó dolog, de ennek ellenére, a Mazsihisz azt érzékeli, hogy Magyarországon nagyon erősen jelen van az antiszemitizmus.

Az elnök nagyon aggasztónak tartja, hogy a szélsőséges megnyilvánulások és a szélsőséges beszervezettek egyre többször, és egyre intenzívebben jelennek meg a közéletben. Arról, hogy Gyöngyösi Márton, a Jobbik-Konzervatívok elnöke ma már „európai konzervatívként” részt vett az Egyesült Államok budapesti nagykövete, David Pressman pészah alkalmából rendezett ünnepi vacsoráján az a véleménye, hogy mindekképp figyelni kell a változásokra.

ÉletMenete: Fel kell lépni a maigyűlöletkeltők ellen is

Forrás: szombat.org

2023. április 15. Az emlékezés fontosságát, a kortársak felelősségét és az oktatás szerepét hangsúlyozták az idei budapesti Élet Menete szónokai.

Gordon Gábor, az Élet Menete Alapítvány kuratóriumának elnöke köszöntőjében kiemelte: az idei séta a munkaszolgálat áldozatainak állít emléket. A munkaszolgálatosokról kevés szó esik a megemlékezéseken, pedig 1939-től több mint százezer zsidó és nem zsidó embert vezényeltek munkaszolgálatra, kényszerítettek munkatáborokba.

Közülük 60 ezren nem éltek túl a szolgálatot az embertelen, kegyetlen bánásmód és körülmények miatt – mondta.

A menet díszvendége, Katharina von Schnurbein, az antiszemitizmus elleni harc és a zsidó élet támogatásának európai bizottsági koordinátora arról beszélt: emlékezni kell az áldozatokra, hogy soha többé, senkivel ne történhessen meg az, ami velük történt.

Hozzátette: emlékezni kell azokra az igaz emberekre is, akik segítették az áldozatokat. Az ő bátorságuk és hogy felemelték a szavukat, amikor mindenki más hallgatott, ma is példaként szolgálhat. Felhívta a figyelmet az erősödő antiszemitizmusra, megjegyezve, miközben Budapesten a zsidó élet pezseg, a közösség sokszínű és aktív, tíz magyar zsidó közül nyolc problémának tartja az antiszemitizmust.

Kitért arra is: az Európai Bizottság 2021 októberében uniós stratégiát készített az antiszemitizmus ellen és a zsidó élet támogatására. A stratégiában közel 100 kezdeményezés szerepel, céljuk, hogy a széles nyilvánosság megértse az antiszemitizmus gyökereit és veszélyeit. Emellett hatékony módszereket kívánnak biztosítani az emlékezéshez.

A stratégia legfontosabb célja, hogy az európai zsidók vallási és kulturális hagyományaiknak megfelelően, félelem nélkül élhessék életüket.

Örömét fejezte ki, hogy a magyar kormány is készíti saját nemzeti stratégiáját. “Számítunk minden egyes tagállamra, a civil társadalom elkötelezettségére és a zsidó közösségekre”, köztük a magyarra, hogy “továbléphessünk egy antiszemitizmustól mentes EU felé” – tette hozzá.

David Pressman, az Amerikai Egyesült Államok budapesti nagykövete hangsúlyozta: az, hogy Európa legnagyobb zsinagógája egy rövid sétára van a menet aktuális helyszínétől, Európa negyedik legnagyobb zsinagógája pedig Szegeden van, bizonyítja, hogy a zsidó közösség mennyire fontos Magyarország múltjában és jelenében egyaránt.

Hangsúlyozta: amikor összegyűlünk, hogy újra elmeséljük a holokauszt történetét, joggal dicsőítjük a felszabadítókat, rácsodálkozunk a túlélők kitartására és emberségére, valamint a megölt milliók miatti felbecsülhetetlen veszteségére. Ugyanakkor az olyan emberek történetét is el kell mesélni, akik tudták, mi történik, de nem cselekedtek. Beszélni kell azokról az emberekről is, akiknek triviális, rutinszerű napi cselekedetei lehetővé tették a nácioknak, hogy több mint hatmillió zsidót, valamint számtalan homoszexuálist, romát és másokat öljenek meg. A holokauszt nem valósulhatott volna meg sem a gázkamrákat és őr-tornyokat kezelő hóhérok aljas gyűlölete és az emberek cinkos passzivitása nélkül.

Hangsúlyozta: az Élet menete egy része a megemlékezésről és a nevelésről szól, de a séta arra is alkalmat ad, hogy újra elkötelezzük magunkat, hogy összegyűjtsük az erőt, hogy bevonjuk azokat, akikkel nem értünk egyet. Kiálljunk azok ellen, akik a kiszolgáltatottakat célozzák meg, akiket opportunisták gyűlölet hajt, és akik mindannyiunkat felhasználnak a megosztásra, a marginalizálásra és a dehumanizálásra.

Jákov Hadasz-Handelszman, Izrael budapesti nagykövete hangsúlyozta: az oktatásnak kiemelkedő szerepe van az antiszemitizmus eltörlésében és abban, hogy a fiatalok tisztában legyenek a holokauszt során elkövetett bűnökkel.

“Az antiszemitizmus, a rasszizmus, a xenofóbia és a diszkrimináció más formái továbbra is szennyezik a világunkat” fogalmazott. Ezért nagyon fontos, hogy “első kézből meghallgassuk a túlélők történeteit és még fontosabb, hogy életben tartsuk ezeket a történeteket a jövő generációi számára”. A túlélők az egyetlen élő kapcsolat a múlttal és hamarosan már nem lesz közvetlen bizonyíték a történetekről” mondta.

HIVATALOS ÉS CIVIL REAKCIÓK

Provokációnak nevezte Deutsch Tamás Gyöngyösi Márton meghívását a széderestre
Forrás: magyarnemzet.hu

2023. április 7. Deutsch Tamás, a Fidesz EP-képviselője a Magyar Nemzetnek elmondta, hogy David Pressman legitimálja az antiszemita kijelentéseket azzal, hogy Gyöngyösi Márton, a Jobbik Konzervatívok elnökét meghívta az amerikai nagykövetségen tartott széderestre. A rendszerváltoztatás óta eltelt több mint harminc év legnagyobb felháborodást kiváltó antiszemita megnyilatkozása Gyöngyösi Mártonhoz kapcsolódik tette hozzá a politikus.

Ennél virtiglibb antiszemita kijelentést, mint amit Gyöngyösi Márton tett zsidó származású emberek listázása, nemzetbiztonsági kockázat elemzése csak a 20. század legsötétebb korszakaiból találhatunk. Provokáció minden jóakarató magyar emberrel, valamint a magyarországi zsidó közösséggel szemben egy ilyen embernek a meghívása a legnagyobb zsidó ünnep alkalmából tartott amerikai nagyköveti vacsorára szögezte le a kormánypárti politikus.

Hangsúlyozta, hogy ezzel a lépéssel az amerikai nagykövet legitimálja az antiszemita kijelentéseket. Teljesen mindegy, hogy valaki mit tett a múltban, mivel ha kormánykritikus véleményeket hangoztat, akkor azt az amerikai nagykövet szereti jegyezte meg Deutsch. Szerinte az egészben a legdöbbenetesebb, hogy mindehhez segédkezett a Mazsihisz elnöke, aki szintén részt vett a vacsorán. A 150 ezres magyar zsidó közösség szándékaival éles ellentétben állnak a történetek fogalmazott a politikus.

Példás gyorsasággal távolította el az V. kerületi önkormányzat a lámpaoszlopra festett Dávid-csillagot
Forrás: tev.hu

2023. április 14. A Belváros-Lipótváros Városüzemeltető Kft. munkatársai gyorsan és hatékonyan intézkedtek a Március 15. téri lámpaoszlopra festett Dávid-csillag eltávolítása ügyében.

„Jelzésének, kérésének megfelelően, egyúttal mély meggyőződésből, a szennyeződést a tegnapi nap folyamán 20:50-kor, a Belváros-Lipótváros Városüzemeltető Kft. munkatársai eltávolították a felületről” közölte az V. kerületi önkormányzat a Tett és Védelem Alapítvánnyal (TEV).

A TEV április elején kapott bejelentést, hogy Dávid-csillagot festettek egy lámpaoszlopra a budapesti Március 15. téren. Alapítványunk ezt követően értesítette az V. kerületi önkormányzatot a rongálásról és kérte a szimbólum eltávolítását.

Rétvári Bence: Fontos, hogy a magyar zsidók biztonságban érezhessék magukat minden nap
Forrás: hirado.hu

2023. április 16. Fontos nekünk Magyarországon, hogy a magyar zsidók biztonságban érezhessék magukat minden nap, ma is, holnap is, és holnapután is hangsúlyozta a Belügyminisztérium parlamenti államtitkára a holokauszt magyarországi áldozatainak emléknapján Budapesten, a Páva utcai Holokauszt Emlékközpontban.

Rétvári Bence azt mondta: fojtogató érzés és emberi ésszel fel nem fogható, hogy egy történelmi korszak, egy ideológia hogyan törekedhet arra, hogy emberek százezreit, millióit próbálja megölni, kivégezni, tömegesen haláltáborokba hurcolni.

Szerinte a túlélők személyes történeteit hallva átérzhető az áldozatok félelme, fájdalma, kiszolgáltatottsága, a hozzátartozók gyásza. A kormánypárti politikus leszögezte: a történelem semelyik része sem törölhető ki, és senki nem is törekedhet arra, hogy annak bármilyen részét is kitörölje. Szükséges, hogy azok is tudjanak emlékezni, akik nem tudják felkeresni elhunyt hozzátartozóik sírját. A holokauszt okozta sebek nem gyógyultak be és soha nem is fognak begyógyulni – mondta.

„Az emberi élet védelme mindenkor kötelezettségünk” hangsúlyozta a politikus. Hozzátette: a holokauszt relativizálása minden embert sért, ezért megdöbbentő sokak számára, amikor ma is vezető magyar politikus lehet olyan ember, aki szerint meg kell nézni, hogy az Országgyűlésben és a kormányban hány zsidó származású ember van, mert ők szerinte nemzetbiztonsági kockázatot jelentenek, ahogy szintén az ő meggyőződése szerint Izrael minden egyes állampolgára is nemzetbiztonsági kockázatot jelent. „Elfogadhatatlanok ezek a szavak, és nemcsak a zsidóság számára” szögezte le.

Rétvári Bence szerint azért kell tennünk minden nap, hogy Magyarországon minden zsidó honfitársunk is biztonságban érezhesse magát. Az államtitkár a The Jewish Policy Research felmérésére hivatkozva azt mondta, hogy Olaszország után Magyarország a zsidók számára legbiztonságosabb európai állam, amelyeket Dánia követ.

A jelenkori antiszemitizmusra, a zsidó- és Izrael-ellenes jelenségekre figyelmeztetve arról beszélt, hogy Európában az illegális bevándorlás erősödésével sajnos az antiszemitizmus új hulláma jelent meg. Példaként említette, hogy Németországban naponta öt zsidóellenes bűncselekményt követnek el a német hatóságok szerint, Hollandiában holokauszt-emlékművet rongáltak meg, Franciaországban pedig zsinagógákra többször is rálóttek.

Grósz Andor, a Holocaust Dokumentációs Központ és Emlékgyűjtemény Közalapítvány kuratóriumának elnöke az akkori történelmi eseményeket felidézve és az emlékezés fontosságát hangsúlyozva fontosnak nevezte, hogy a fiatalok megismerjék a véz-korszak történelmét.

„A soá a társadalmi emlékezet szerves részévé akkor válik, ha felnőttként az emlékhelyeken, a még működő zsinagógáknál, a kultúrházakká, könyvtárakká vagy bútorraktárakká alakított templomainknál, emléktábláknál és a botlatóköveknél megemlékezni látjuk őket” fogalmazott.

Grósz Andor beszédében helyeselte, hogy a kormány zéró toleranciát hirdetett az antiszemitizmussal szemben, ugyanakkor figyelmeztetett a zsidóellenesség számtalan lopakodó formájára, amely radar alatt próbálja befolyásolni a közgondolkodást.

Annak egyik különösen veszélyes formájának nevezte a holokauszt elkövetőinek tisztára mosására tett kísérleteket. Úgy fogalmazott: a deportálásoknál a nácik szerepe döntő volt, de az antiszemitizmus nem a német megszállással érkezett meg Magyarországra. Szavai szerint ezért minden jóérezsű embernek tiltakoznia kell az ellen, hogy róluk utcákat nevezzenek el, vagy szobrokat emeljenek nekik.

Sommer Katalin holokauszt túlélő beszédében, amelyben részletesen felidézte, hogy a véz-korszakban miként vesztette el családtagjait, kijelentette: amikor túléltem, nem is tudtam felfogni, megérteni, hogy mit éltem túl. Hozzátette: a szülők nem meséltek ezekről a szörnyű időkről, így mi, akik gyerekek voltunk, ránk maradt az a feladat, hogy elmondjuk ezt a történetet személyesen.

Likud: A baloldali liberális-globalista erők taktikája a Gyöngyösi-széder

Forrás: mandiner.hu

2023. április 17. Az izraeli kormánypárt nemzetközi kapcsolatokért felelős koordinátora is reagált arra, hogy David Pressman amerikai nagykövet meghívta széderezni Gyöngyösi Márton, a Jobbik elnökét írja a Mandiner.

Tamir Wertzberger a Tűzfalcsoporthoz beszélt arról, véleménye szerint több szempontból is rossz lépés volt Gyöngyösit meghívni a rendezvényre. Felidézte, hogy Gyöngyösi a múltban nem egyszer tett antiszemita és Izrael-ellenes kijelentéseket. Szerint az, hogy egy ilyen figurát a legfontosabb zsidó ünnepre Izrael legnagyobb szövetségeseinek nagykövete, aki maga is zsidó elhívott, de facto tisztázza és legalizálja Gyöngyösi Márton problematikus és veszélyes nézeteit.

Bár Pressman korábban elmondta, pontosan a korábbi nyilatkozatai miatt hívta meg a Jobbik mostani elnökét, Wertzberger szerint ez nem más, mint a baloldali liberális-globalista erők politikai taktikájának egyértelmű jele.

A likudos politikus megjegyezte, lehetetlen elválasztani Gyöngyösi Márton és pártja toleranciáját és elfogadását attól, hogy ők most a balközép, Orbán-ellenes blokk politikai szövetségesei. Úgy fogalmazott: sem a párt, sem annak elnöke eddig nem mutatott semmilyen valós és őszinte tettet, amivel bizonyítani tudnák, hogy valóban letértek a rossz útról.

Tamir Wertzberger képmutatónak titulálta Gyöngyösi Márton és a Jobbikot, szavai szerint nagy kárt okoznak a zsidóknak és az antiszemitizmus elleni küzdelemnek.

Latorcai Csaba: A holokauszt az egész magyar társadalom történelmének egyik legnagyobb tragédiája

Forrás: hirado.hu

2023. április 18. A holokauszt nemcsak a magyar zsidóság, de az egész magyar társadalom történelmének egyik legnagyobb tragédiája hangsúlyozta Latorcai Csaba az auschwitzi egykori náci német haláltáborban. A Miniszterelnökség parlamenti államtitkára az Élet menete nevű nemzetközi megemlékezésre érkezett az auschwitzi emlékhelyre. Az általa vezetett magyar küldöttség, ezen belül a magyarországi oktatási intézményekből érkező fiatalok délelőtt külön megemlékezést is tartottak az Auschwitz I. tábor 18-as számú épülete előtt, ahol a magyar áldozatoknak szentelt kiállítás látható.

Az idei auschwitzi megemlékezést akkor tartják, amikor a világ „újra békétlen arcát mutatja” jelentette ki beszédében Latorcai. Hozzátette: „A közvetlen szomszédságunkban dúló ukrajnai háború mellett szemtanúi vagyunk annak is, hogy Nyugat-Európában egyre riasztóbb méreteket ölt az eltörlés kultúrájának nevében a vallási türelmetlenség”. Az utóbbi egyaránt fenyegeti a zsidó és a keresztény vallási felekezetekhez tartozókat húzta alá.

A zsidó vallásszabadság gyakorlása korlátozásának példaként említette a kóser rituális vágás szabályozását, valamint azt, hogy egyes nyugat-európai nagyvárosokban a zsidókat biztonsági okokra hivatkozva a kipa viselésének korlátozására szólítják fel.

A 21. század világában is jelen van az antiszemitizmus, amivel szemben csak közös erővel lehet fellépni

hangsúlyozta. Hozzátette: az antiszemita megnyilatkozások nem olyanok, amelyek „pusztán egy széder-esten való részvétellel helyrehozhatók volnának”, egy ilyen „szimbolikus részvétel nem mentesít senkit olyan felelősség alól, amelyet viselnie kell az antiszemita gondolkodása miatt” utalt név nélkül vélhetőleg az egyik magyar ellenzéki párt elnökének részvételére a budapesti amerikai nagykövetségen tartott szédervacsorán.

Az államtitkár a holokausztot az államtitkár nemcsak a zsidóság, hanem az egész magyar társadalom történelme egyik legnagyobb tragédiájának nevezte. Hangsúlyozta: ébren kell tartanunk a holokauszt emlékét, hogy a jövő nemzedékei „a múlt ismeretében ne követhessék el ugyanazokat a szörnyűségeket, melyek egyszer már megtörténtek”.

EGYÉB HÍREK

Feledtetné korábbi antiszemita megnyilvánulásait Gyöngyösi Márton

Forrás: magyarnemzet.hu

2023. április 12. A Jobbik

Konzervatívok elnöke a Facebook-oldalán fejezte ki hálóját David Pressman amerikai nagykövetnek, hogy meghívta a széderestjére. Egyúttal Gyöngyösi Márton a korábbi antiszemita kijelentéseiről elmondta, hogy nem állt szándékában megsérteni senkit.

„Köszönöm még egyszer az amerikai nagykövetnek a meghívást az ünnepre. Köszönöm ezt az estét azoknak az ott lévő magyar és nem magyar, zsidó és nem zsidó embereknek is, akik végigülték ezt az eseményt a közös asztalnál velem. Jó volt beszélgetni olyan emberi alapértékekről és vágyról, mint például a szabadság. Sokat tanulhattam ott” írta Gyöngyösi.

A pártelnök szerint az este kiemelkedő pillanata volt számára, amikor odalépett hozzá a társaság egy tagja, és azt mondta: „Élt a harmadik században egy neves zsidó rabbi, Shimon ben Lakish, aki azt tanította, hogy amikor valaki elfordul a múltjától, és ezzel jól cselekszik, az olyan erőteljes cselekedet, hogy a bűnei érdekékké válnak. Tudtam, mire érte. Tudtam, hogy nekem címzi. Én csak annyit válaszoltam: »Szeretnék annyit tenni a magyarországi zsidóság, egyben hazánk békéjéért és nyugalmaért, hogy az elfeledtesse azokat a rossz mondatokat, amelyeket korábban meg gondolatlanul mondtam.« Nem állt akkor sem szándékomban megsérteni embereket, különösképp nem zsidó honfitársainkat. Akkori kijelentéseimtől elhatárolódom, értük

most is bocsánatot kérek” próbált magyarázkodni Gyöngyösi.

Lonsdale pulóvere miatt verhettek meg egy fiataalt a külföldi szélsőbaloldali támadók

Forrás: mandiner.hu

2023. április 12. A Saját elmondása szerint német szélsőbaloldali antifák összeverték egy fiatalembert Budapest belvárosában, mert Lonsdale pulóverben volt. A ruhamárka azért lett népszerű a szélsőjobboldali bőrfejúek körében, mert a márkanév közepén található NSDA betűsor erőteljesen emlékeztet a nácik pártjának nevére, az NSDAP-re. A Lonsdale erre úgy reagált, hogy a nyíltan neonáci vagy vásárlói körét tekintve neonácikat kiszolgáló viszonteladóknak nem volt hajlandó többé eladni a termékeit. Így ma már csak keveseknek jut eszébe a szkinhedekkel társítani a Lonsdale ruháit.

Az áldozat a Mandinernek mesélte el a történeteket:

Gábor az Instantban bulizott, és éppen a lányismerősére várt a mosdó előtt, amikor egy társaság hirtelen körülállta. Azt kérdezte az egyikük, angolul, hogy „ez Lonsdale pulóver?”, meg, hogy „magyar vagy?”, és bökdösni kezdte a mellkasát, majd lökdösték és kiabáltak vele, hogy ez az NSDAP-t jelenti. A fiatalember mondta, hogy ő nem náci, hagyják békén ezzel, fizikailag nem reagált az inzultusokra. Ezt követően a biztonsági őrök tanácsolták el a szórakozóhelyről a társaságot. Gábor az angol akcentusuk alapján hollandnak vagy németnek tippelte a kötekedőket.

Vasárnap hajnalban, amikor a szórakozóhely bezárt, Gábor és társasága a Blaha Lujza tér felé indult. Ekkor hirtelen a semmiből megint előugrott a társaság. Akkor már nem is kérdeztek semmit, csak üvöltözték, hogy „undorító náci vagyok, csúnya a barátnőm meg ilyesmi, és nekem estek” mesélte el Gábor, aki nyolc napon túl gyógyuló súlyos sérüléseket szenvedett, az arccsonttörés mellett az egyik szeme be is vérzett.

Gábor maga hívta a 112-t, a mentők előtt kiérték a rendőrök is. A fiatalember nem akart feljelentést tenni, de a rendőrség hivatalból eljárást indított. A VII. kerületi rendőrkapitányság súlyos testi sértés miatt folytat nyomozást ismeretlen tettesek ellen.

A HÓNAP KRÓNIKÁJA

Az alábbi táblázatban a jelentésben található összes esetet, eseményt kronologikus sorrendben mutatjuk be. A *Kategória* rubrika megmutatja, hogy az adott eseményről a jelentés melyik részében számoltunk be bővebben.

Sorszám	Dátum	Esemény	Kategória
1.	április 7.	Széderesten látta vendégül a budapesti amerikai nagykövet a korábban zsidókat listázni akaró Jobbik-elnököt	Antiszemita gyűlöletcselekmények – Gyűlöletbeszéd
2.	április 7.	Provokációnak nevezte Deutsch Tamás Gyöngyösi Márton meghívását a széderestre	Hivatalos és civil reakciók
3.	április 11.	Keményen bírálták a zsidó vezetők a Jobbik – Konzervatívok elnökének a szédervacsorán való részvételét	Közösségi hírek, reakciók
4.	április 12.	Feledtetné korábbi antiszemita megnyilvánulásait Gyöngyösi Márton	Egyéb hírek
5.	április 12.	Lonsdale pulóvere miatt verhettek meg egy fiataalt a külföldi szélsőbaloldali támadók	Egyéb hírek
6.	április 14.	„Szavazatok nemmel a zsidó iskolára” – hirdette egy plakát a XIII. Kerületi Herman Ottó Általános Iskolában	További gyűlöletcselekmények
7.	április 14.	Példás gyorsasággal távolította el az V. kerületi önkormányzat a lámpaoszlopra festett Dávid-csillagot	Hivatalos és civil reakciók
8.	április 15.	Heisler András: Magyarországon még erősen jelen van az antiszemitizmus	Közösségi hírek, reakciók
9.	április 16.	Élet Menete: Fel kell lépni a mai gyűlöletkeltők ellen is	Közösségi hírek, reakciók
10.	április 16.	Rétvári Bence: Fontos, hogy a magyar zsidók biztonságban érezhessék magukat minden nap	Hivatalos és civil reakciók
11.	április 17.	Likud: A baloldali liberális-globalista erőik taktikája a Gyöngyösi-széder	Hivatalos és civil reakciók
12.	április 18.	Latorcai Csaba: A holokauszt az egész magyar társadalom történelmének egyik legnagyobb tragédiája	Hivatalos és civil reakciók
13.	április 25.	Zsidó származása miatt nem lehetett a Jobbik képviselőjelöltje Jakab Péter	További gyűlöletcselekmények

KAPCSOLAT ÉS TÁMOGATÁS

A Tett és Védelem Liga, mint európai szervezet helyi partnerekkel együttműködésben végzi munkáját. Magyarországi partnere a Tett és Védelem Alapítvány, amely zsidó szervezetek civil kezdeményezése és a zsidó tradíciókat követve kész határozott lépéseket tenni az egyre inkább elharapódzó antiszemita jelenségek visszaszorításáért.

Amennyiben bárkit vélt vagy valós zsidósága miatt bántalmazás vagy antiszemita inzultus ért, ne hallgasson, jelezze felénk, hogy az arra kijelölt csatornákon továbbítsuk az intézkedésre rendelt szervekhez!

Bejelentéseket az alábbi lehetőségek bármelyikén fogad az Alapítvány:

FORRÓDRÓT (+36 1) 5 1 00 000

Tett és Védelem Alapítvány honlapján: www.tev.hu/forrodrot
és Facebook-oldalán: www.facebook.com/tev-tett-es-vedelem-alapitvany

A Tett és Védelem Alapítvány munkája csak akkor lehet sikeres, ha sokan osztoznak azon elkötelezettségünkben, hogy megteremtjük a sérelmet elszenvedettek számára a tisztességes eljáráshoz való jogot, ezért arra kérjük, egyéni felajánlásával segítse az Alapítvány munkáját!

Adományát az alábbi bankszámlaszámon juttathatja el az Alapítványhoz:

13597539-12302010-00057157

A Tett és Védelem Alapítvány elérhetőségei:

Cím: 1082 Budapest, Baross utca 61.

Tel: +36 1 267 57 54, +36 30 207 5130

<http://www.tev.hu>, info@tev.hu

FELHASZNÁLT IRODALOM

2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről.

http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200100.TV (utolsó letöltés: 2013.07.10.)

Anti Defamation League (ADL). 2012. 2011 Audit of Anti-Semitic Incidents.

CEJI, 2012. Tegyük láthatóvá a gyűlölet-bűncselekményeket! Nézzünk szembe a tényekkel! Útmutató a gyűlölet-bűncselekmények és előítélet motiválta incidensek monitorozásához. Facing Facts! projekt.

Chakraborti, Neil és Garland, Jon. 2009. Hate Crime. Impact, Causes and Responses. London: SagePublications.

Community Security Trust (CST). 2013. Antisemitic Incidents Report 2012.

Levin, Jack és McDevitt, Jack. 1999. Hatecrimes. In Encyclopedia of Violence, Peace and Conflict. szerkesztette Lester Kurtz, 89–102. San Diego: Academic Press.

OSCE/ODIHR. 2009a. Hate Crime Laws. A Practical Guide. Varsó: OSCE/ODIHR.

OSCE/ODIHR. 2009b. Preventing and responding to hate crimes. A resource guide for NGOs in the OSCE region. Varsó: OSCE/ODIHR.

Perry, Barbara. 2001. In the Name of Hate. Understanding Hate Crimes. New York: Routledge.

Társaság a Szabadságjogokért (TASZ). 2012. Gyűlöletbűncselekmények áldozatainak. Tájékoztató Kiadvány. Budapest: TASZ.

IMPRESSZUM

Kiadó: Tett és Védelem Liga,
Szalai Kálmán titkár

Szerkesztők: Nádasi Krisztián vezető kutató,
Brüsszel Intézet Kutatási és Incidenskövető Csoport
Dr. Bodó Kristóf ügyvéd, a Tett és Védelem Alapítvány
és a Brüsszel Intézet jogi képviselője
Tóth Gábor kommunikációs szakértő

Támogatás: Bodnár Dániel filozófus,
Tett és Védelem Liga Elnöke
Andrew Srulewitch igazgató, ADL

A kiadó köszönetét fejezi ki Dr. Kovács András szociológusnak,
a CEU professzorának a biztatásért és segítő tanácsokért.

A kiadó köszöni az áldozatvállalást azon önkénteseknek, akik szakértő
irányítás mellett hónapok óta szünet nélküli munkával segítették a
jelentés létrejöttét.

A jelentés egészének és bármely részletének felhasználása kizárólag
a kiadó írásos beleegyező nyilatkozatának birtokában engedélyezett a
forrás pontos megjelölésével.

2023 Budapest

TETT ÉS VÉDELEM LIGA

1040 Brüsszel, Rue de Froissart 109.
<http://www.apleu.org>

